

СЕКЦІЯ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

УДК 341.1/8

Якімцов Ю.В.¹, Москальова А.В.²

¹ канд. техн. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БАД-111 НУ «Запорізька політехніка»

МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО І ЙОГО РОЛЬ У ЗБЕРЕЖЕННІ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ

Актуальність проблеми. Рано вранці 24 лютого 2022 року Росія завдала ракетних ударів по території України й розпочала пряме повномасштабне вторгнення. Це акт війни, напад на суверенітет та територіальну цілісність України, грубе порушення статуту ООН, основоположних норм та принципів міжнародного права.

Мета. Сформувані розуміння непорушності прав людини в період збройного конфлікту та роль міжнародного гуманітарного права у їхньому захисті.

Виклад основного матеріалу. Міжнародне гуманітарне право (далі – МГП) – це система міжнародно визнаних правових норм і принципів, що застосовуються під час збройних конфліктів, встановлюють права і обов'язки суб'єктів міжнародного права щодо заборони чи обмеження використання певних засобів і методів ведення збройної боротьби, забезпечення захисту жертв конфлікту та визначають відповідальність за порушення цих норм.

Норми міжнародного гуманітарного права вступають у дію з початком збройного конфлікту. В інших ситуаціях насильства (порушення громадського порядку, внутрішньої напруженості та внутрішнього безладу) МГП не застосовується. Розрізняють два види збройного конфлікту – міжнародний та неміжнародний. Міжнародний збройний конфлікт має місце між державами. До міжнародного збройного конфлікту відноситься окупація, яка не зустріла збройного опору.

Основне завдання міжнародного гуманітарного права – захист осіб, які не беруть безпосередньої участі у воєнних діях, а також тих, які перестали брати в них участь у результаті хвороби, поранення або будь-якої іншої причини.

Обсяг зобов'язань сторони міжнародного збройного конфлікту визначається як нормами звичаєвого права, так і договірними нормами міжнародного гуманітарного права ратифікованими кожною стороною.

До міжнародного збройного конфлікту застосовуються чотири Женевські конвенції про захист жертв війни 1949 р. та I Додатковий протокол до них 1977 р. До неміжнародних збройних конфліктів застосовується значно менший обсяг договірних норм – спільна стаття 3

Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 р. та II Додатковий протокол до них 1977 р.

Об'єкти, які знаходяться під захистом Міжнародного гуманітарного права :

- медичні формування;
- санітарно-транспортні засоби;
- цивільні об'єкти;
- культурні цінності;
- установки і споруди, що містять небезпечні сили;
- об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення;
- об'єкти цивільної оборони;
- місцевості, що не обороняються;
- демілітаризовані зони;
- санітарні та безпечні зони і місцевості;
- нейтралізовані зони;
- госпітальні зони та місцевості;
- природне середовище.

Напад на такі об'єкти заборонено.

Особи, які знаходяться під захистом Міжнародного гуманітарного права:

- жертви збройних конфліктів;
- медичний і духовний персонал;
- парламентарі і особи, які їх супроводжують;
- персонал цивільної оборони;
- персонал, який відповідає за захист і охорону культурних цінностей;
- персонал, який бере участь у гуманітарних акціях.

Напад на таких осіб забороняється.